

СТАНОВИЩЕ

от д-р Кремена Божидарова Раянова – доцент по право

в Юридическия факултет на Русенския университет „Ангел Кънчев“

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки професионално направление 3.6 Право, докторска програма „Международно право и международни отношения“

Автор: Руслан Аманболович Уразалин

Тема: Теоретико-методологически аспекти на съотношението между международното и националното право на основа анализ на чуждестранния и националния опит

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № 861 от 15.11.2023 г. на Ректора на Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“ съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема “ Теоретико-методологически аспекти на съотношението между международното и националното право на основа анализ на чуждестранния и националния опит“ за придобиване на научна степен „доктор на науките“ по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление, 3.6 Право, докторска програма „Международно право и международни отношения“

Автор на дисертационния труд е Руслан Аманболович Уразалин – докторант на самостоятелна в Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър” – гр. Варна.

2. Актуалност на тематиката

Актуалността на тематиката произтича от общите тенденции на съвременното световно развитие за засилване на взаимозависимостта между държавите, развитието на сътрудничеството между тях, интензификацията на

международните отношения, без това до намалява ролята на националното право. Международното право все повече се вгражда в националното законодателство на държавите и по този начин помага за сближаването на нормите на двете нива на правото. В тази връзка се наблюдава тенденция към сближаване на националното и международното право в условията на глобализацията. При такава ситуация пред юристите стои задачата да хармонизират съотношението на нормите на международното и националното право, за да се осигурят националните интереси и устойчивото развитие на държавите.

3. Методика на изследването

Методологическата основа на изследването бяха общо-научните методи за изследване: анализ, синтез, индукция, дедукция, обобщение, сравнение и др., а също така специалните методи за изучаване на социално-правни явления: историко-правен, сравнително-правен, формално-юридически, системно-структурен, анализ на юридическа научна литература и нормативно-правни актове, прогнозиране на по-нататъшното развитие на ситуацията, свързана с особеностите на съотношението между международното и националното право. Методологията на изследването се обуславя от актуалността, целта и задачите на дисертационното изследване.

4. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е с обем от 157 страници и се състои от въведение, изложение в три глави, заключение, списък на използваната литература. Съдържанието на всяка глава е разделено на отделни параграфи, изводите са направени в края на всяка глава. Библиографията се състои списък с нормативни актове, списък на използваната литература, съдържащ 118 източници на руски, немски и английски език и интернет ресурси.

В Глава първа, озаглавена **«Общи проблеми на съотношението между международното и националното право»** се разглежда обективно-историческите основания на проблемите на съотношението между

международното и националното право; методите за определяне на приложимото право (международното или националното) към договорите. Ключов момент в тази глава е извода, че автономията на волята на страните в сферата на договорните задължения изпъква като основополагащ метод за определяне на приложимото право. Съвременното законодателство на чуждите държави е утвърдило автономията на волята на държавата в качеството на основополагащ метод за разрешаване на въпроси на колизия в сферата на договорните задължения.

В Глава Втора **«Взаимодействие и взаимовлияние между международното и националното право и юридическите и техническите аспекти на тяхната интеграция»** се разглеждат юридическите и техническите аспекти на включването на международното право в националните правни системи; правното регулиране на процеса на изготвяне на текста на международния договор; особеностите на приемането на текста на международния договор; начини на изразяване на съгласие за задължителността на международния договор. Съществува широк спектър от области, на които международното право влияе непосредствено, като никое друго - националните механизми на организацията и осъществяването на международните отношения с други държави, дипломатическото представителство, представителството в международни организации, сключване, изпълнение и денонсиране на международни договори). Отделно специално значение имат защитата и реализацията на правата и свободите на човека. В наше време държавата не може да не се опира на разработените на международно ниво стандарти в областта на човешките права при създаването на националните правни норми и прилагането на законодателството.

В Глава Трета **«Политика и дипломация в светлината на съотношението между международното и националното право»** се определя влиянието на външната политика и дипломацията върху международното право и неговото развитие и се изследват основите на външната политика на Република Казахстан и международното право.

Извършеният от докторанта анализ на политиката и дипломацията на Република Казахстан в светлината на съотношението между международното и националното право показва, че много от въпросите имат нужда от активно развитие и усъвършенстване. Изводът, който е направен е, че държавата трябва да предприема повече усилия за практическото разрешаване на натрупаните проблеми в областта на международното морско право, международното космическо право, международното икономическо право, международното право за екологията, международното хуманитарно право, правото за международна сигурност и др. Това предполага всестранен комплексен анализ на международното право и националното право на най-развитите държави в света посредством извършване на фундаментални и приложни научни изследвания.

5. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Теоретическата и практическата значимост на дисертацията се определя от възможността за използване на работата, както и фактическия и материал в учебните и научните дейности в университетите, а също така и в научноизследователската работа на държавните институции и научноизследователските учреждения. Резултатите от дисертационното изследване ще окажат влияние върху правното регулиране на процеса на изготвянето на текста на международния договор в отделна правна норма в Закона на РК «За международните договори на Република Казахстан», тъй като е необходим внимателно и подробно изработен механизъм за изготвяне на текста на международния договор и превеждането му през механизма за съгласуване не само на междуведомствено ниво, но и във всеки държавен орган, както и върху методиката за определяне на приложимото за международния търговски арбитраж право и обоснова ползата от нейното прилагане в ситуации, когато

арбитрите са задължени да прилагат най-подходящите по тяхно виждане колизионни норми и тя включва последователно използване на редица методи.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователна и научна степен „доктор“* на Руслан Аманболович Уразалин в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление, 3.6 Право, докторска програма „Международно право и международни отношения“.

Изготвил становището:

доц. д-р Кремена Раянова